

Intentieverklaring samenwerking de Koninklijke Bibliotheek, Stichting Lezen & Schrijven en Stichting Lezen

De ondergetekenden:

1. **Koninklijke Bibliotheek**, gevestigd te (2595 BE) Den Haag, aan het adres Prins Willem-Alexanderhof 5, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw dr. E.J.B. Knibbeler, algemeen directeur, (“**KB**”);

en

2. **Stichting Lezen**, gevestigd te (1018 VR) Amsterdam, aan het adres Nieuwe Prinsengracht, ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel onder nummer 41208274, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw drs. G. van Dalen, directeur, (“**SL**”);

en

3. **Stichting Lezen & Schrijven**, gevestigd te (2514 JH) Den Haag, aan het adres Parkstraat 105, ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel onder nummer 27263438, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw M. Heimens Visser, directeur, (“**L&S**”);

KB, SL en L&S zullen hierna gezamenlijk tevens worden aangeduid als “**Partijen**”, of afzonderlijk als “**Partij**”.

NEMEN HET VOLGENDE IN OVERWEGING:

- A. Zonder basisvaardigheden als lezen, schrijven, luisteren, spreken, rekenen en digitale vaardigheden is het lastig mee te doen in de Nederlandse samenleving. Als organisaties rond taal- en leesbevordering en verminderen van laaggeletterdheid bundelen Partijen de krachten om samen met vele lokale organisaties nieuwe mogelijkheden voor Nederlanders te creëren. Mogelijkheden voor ouders die hun kinderen willen voorlezen, voor kinderen en jongeren die via lezen taalvaardiger willen worden, voor werknemers en werkzoekenden die door willen groeien op de arbeidsmarkt, voor burgers die zelfredzaam willen blijven of worden. Samen ondersteunen Partijen ouders, professionals en taalvrijwilligers. Dat is onze gezamenlijke maatschappelijke en culturele opdracht.
- B. Partijen slaan de handen ineen om gezamenlijk de actielijnen uit het Actieprogramma Tel mee met Taal d.d. 6 maart 2015 (zie Bijlage 1: Context Actieprogramma Tel mee met Taal) in te vullen. Zowel preventief vanuit bijvoorbeeld het leesbevorderingsprogramma Kunst van Lezen als curatief door bijvoorbeeld zoveel mogelijk Taalhuizen in bibliotheken op te zetten die aan kwaliteitscriteria voldoen. Iedereen die vooruit wil, van 0 tot 101 jaar, wordt in staat gesteld om deel te nemen aan de geïnitieerde programma’s. Kinderen en jongeren van 0-18 jaar, en waar dat kan hun ouders, zullen bijvoorbeeld via BoekStart en de Bibliotheek op

school gemotiveerd worden om meer te lezen en informatievaardiger te worden. Door aan te sluiten op Taal voor het Leven kunnen laaggeletterde volwassenen gevonden en geschoold worden. Men kan bij een Taalhuis terecht, om ter plekke aan de slag te gaan of doorverwezen te worden naar een andere geschikte locatie om met lezen, schrijven, luisteren, spreken, rekenen of digitale vaardigheden aan de slag te gaan. Een Taalhuis is tevens de ontmoetingsplek voor taalvrijwilligers en professionals die anderen met deze vaardigheden vooruit willen helpen.

- C. Het concept 'Taalhuis' is een lokaal samenwerkingsverband van verschillende lokale organisaties waarbij de bibliotheek een centrale ontmoeting- en leerplek vervult. De bouwstenen die opgesteld zijn door Stichting Lezen & Schrijven en Koninklijke Bibliotheek zijn hierbij leidend. Samen zorgen Partijen ervoor dat dit in de lokale samenleving zo goed mogelijk vervuld kan worden in het kader van hun maatschappelijke opdracht. Daarbij wordt nauw samengewerkt tussen landelijke, provinciale en lokale partners binnen de bibliotheeksector en de landelijke en regionale teams vanuit Stichting Lezen & Schrijven.
- D. Partijen wensen met betrekking tot leesbevordering en bevordering informatievaardigheden bij kinderen en jongeren van 0-18 jaar de volgende afspraken schriftelijk vast te leggen.
1. Iedere basisbibliotheek die met BoekStart, de Bibliotheek *op school* of vergelijkbare educatieve programma's wil werken en de koppeling wil maken naar een lokaal Taalhuis, wordt door Partijen ondersteund bij het implementeren van de vastgestelde bouwstenen.
 2. Leesomgeving. Partijen staan voor een inspirerende leesomgeving (inclusief fysieke en digitale collectie) om kinderen en volwassenen te motiveren boeken te lezen die ze leuk vinden.
 3. Expertise. Partijen richten zich op bevordering van basisvaardigheden binnen primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs) en binnen alle voortgezet onderwijsvormen (inclusief MBO) en aansluitend op de PABO en lerarenopleidingen, zodat leraren de doorgaande leeslijn als centraal beleidspunt nemen. Professionals binnen bibliotheek, kinderopvang, JGZ en onderwijs trainen partners op leesbevordering, informatievaardigheden en voorkomen van laaggeletterdheid.
 4. Evidentie. Partijen zorgen voor onderbouwing van de gekozen aanpak, door via wetenschappelijk onderzoek en monitoring aan te tonen dat de aanpak effectief is. Partijen publiceren bevindingen via fysieke en digitale publicaties.
 5. Samenwerking. Partijen stimuleren netwerkvorming op strategisch, beleids- en uitvoerend niveau zodat aandacht voor lezen en basisvaardigheden in beleid en praktijk verankerd worden.
 6. Partijen ondersteunen ouders in de leesopvoeding van hun kinderen en richten zich daarbij mede op laagtaalvaardige gezinnen waarbij oog is voor speciaal op deze doelgroep gerichte (ouder)programma's.

Om de hoofddoelstelling Leesbevordering uit Tel mee met Taal te bereiken streven Partijen ernaar in 2018 in totaal 1 miljoen jonge kinderen tot en met de basisschoolleeftijd te bereiken met leesbevorderingsactiviteiten, zodat hun taalvaardigheid en leesplezier toenemen.

Artikel 3 Taalhuizen

1. Partijen focussen zich op koplopers. Daar waar energie en implementerende kracht zit en de gemeente zich duurzaam wil committeren, gaan partijen als eerste aan de slag.
2. De komende 3 jaar worden 200 bibliotheekmedewerkers opgeleid tot consulent basisvaardigheden; in elke basisbibliotheek is ten minste één consulent.
3. Iedereen kan bij de lokale bibliotheek gebruik maken van de fysieke en digitale collectie om te oefenen met basisvaardigheden.
4. Partijen streven ernaar dat bibliotheken zich inspannen om de regioteams van Taal voor het Leven (vrijwel) kosteloos te huisvesten op hun locatie.
5. Partijen streven ernaar dat de bibliotheek zich inspant om als verbindende schakel met alle relevante lokale stakeholders samen te werken.
6. Alle Taalhuizen in bibliotheken beschikken over les- en toetsmaterialen van Taal voor het Leven en andere relevante lesmaterialen die in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek worden ontsloten.
7. Elk Taalhuis voldoet in 2016 aan vastgestelde bouwstenen en er is in 2017 een systeem van certificering en kwaliteitsbewaking operationeel.
8. Alle gecertificeerde taalhuizen staan op de gemeenschappelijke website www.taalhuis.nl waar ook relevante basisinformatie en informatie over de samenwerking van Partijen staat.

Hiermee wordt een belangrijke schakel in het opbouwen van de lokale infrastructuur maximaal ondersteund en wordt uiterlijk 2018 de tweede hoofddoelstelling uit Tel mee met Taal ondersteund: in de periode 2016 – 2018 verbeteren tenminste 45.000 Nederlanders hun taalbeheersing zodanig dat zij aantoonbaar beter scoren op taalbeheersing en maatschappelijke participatie, waaronder arbeidsdeelname.

Koninklijke Bibliotheek

Stichting Lezen

Stichting Lezen & Schrijven

.....

.....

.....

dr E.J.B. Knibbeler
Algemeen Directeur

drs G. van Dalen
Directeur

M. Heimens Visser
Directeur

Datum:.....

Datum:.....

Datum:.....

Bijlage 1: Context Actieprogramma Tel mee met Taal

Wat?

Tel mee met Taal is een landelijk actieprogramma van de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gericht op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en het bevorderen van lezen, in aanvulling op het reguliere onderwijs. Het programma is het vervolg op het actieplan laaggeletterdheid dat in 2015 is afgerond. We ondersteunen hiermee gemeenten, taalaanbieders, werkgevers, bibliotheken en maatschappelijke organisaties met instrumenten en methoden, kennis en expertise. Zo kunnen gemeenten hun wettelijke taken in het kader van voor- en vroegschoolse educatie (vve), volwasseneneducatie en bijstand beter uitvoeren. Zo wordt de kwaliteit en toegankelijkheid van het taalaanbod verbeterd en krijgen tienduizenden Nederlanders betere kansen op volwaardige maatschappelijke participatie en integratie.

Voor wie?

Voor gemeenten en (bibliotheek)organisaties die binnen de eigen regio een duurzaam effectief taal- en leesbevorderingsbeleid willen opzetten of versterken, waarin alle inwoners van jong tot oud kansen krijgen om beter te leren lezen, schrijven, rekenen, digitaal en communiceren in het Nederlands.

Waarom?

Laaggeletterdheid is nog steeds een groot maatschappelijk probleem. In Nederland hebben meer dan 2.5 miljoen volwassenen in de leeftijd vanaf 16 jaar moeite met taal en / of rekenen. Daardoor kunnen zij overheidsbrieven, veiligheidsvoorschriften en medicijnbijsluiters niet goed lezen. Ook weten zij hun weg onvoldoende te vinden op het internet, zijn ze vaker werkloos en hebben ze meer schulden. Dat maakt deze mensen kwetsbaarder en het kost de samenleving onnodig veel geld. Investeren in leesbevordering en het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden is daarom een investering die loont, voor laaggeletterden zelf en voor de maatschappij in het algemeen.

Waar?

Dankzij gezamenlijke financiering van de ministeries van OCW, SZW en VWS is het actieprogramma landelijk beschikbaar ter ondersteuning van gemeenten en organisaties die zich samen met gemeenten willen inzetten voor de aanpak van leesbevordering, taalachterstanden en laaggeletterdheid.

Wanneer?

Het actieprogramma Tel mee met Taal loopt van 2016 tot en met 2018.

Doelstellingen

Met het actieprogramma worden tussen 2016 en 2018 de volgende doelen nagestreefd:

1. Tenminste 45.000 Nederlanders verbeteren hun taalbeheersing zodanig dat zij aantoonbaar beter scoren op taalbeheersing en maatschappelijke participatie, waaronder arbeidsdeelname.
2. 1 miljoen jonge kinderen tot en met de basisschoolleeftijd zijn bereikt met leesbevorderingsactiviteiten, zodat hun taalvaardigheid en leesplezier toenemen.

Dit zijn mijlpalen op weg naar een structurele regionale samenwerking gericht op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid.